

ÎNTÂLNIREA ABSOLVENȚILOR ÎN SOCIOLOGIE – PROMOȚIA 1970

IOAN MĂRGINEAN

Revederea la 40 de ani de la absolvirea primei promoții de sociologi, după întreruperea învățământului superior de profil din România (asemenea multor țări din perioada regimului comunist) a fost un prilej de manifestare a bucuriei cu această ocazie, dar și de exprimare a regretelor pentru cei plecați dintre noi.

Mai întâi, se cuvine să menționăm, spre știința noilor generații de sociologi, că în anul 1948, sub influența sovietică, învățământul sociologic, care atinsese un nivel de dezvoltare apreciabil în România și se bucura de recunoaștere internațională între cele două războaie mondiale, a fost pur și simplu desființat, iar practicarea sociologiei interzisă, aceasta fiind considerată o disciplină capitalistă, pentru că se baza pe ideologia burgheză, în timp ce societatea viitoare, cea comunistă, era orientată spre marxism, ideologia clasei muncitoare. Trebuie să precizez și faptul că o parte a specialiștilor, chiar din domeniile sociale, au acceptat poziția oficială, văzând, probabil, în sociologie și un concurent. Și astăzi se mai manifestă la unii, mai mult sau mai puțin agresiv, atitudinea de respingere a sociologiei, respectiv de ignorare sau persiflare. În realitate, avem de-a face cu atitudini de respingere a realităților pe care cercetările sociologice le evidențiau, realități care contraveneau propriilor păreri sau interese ale unora sau altora.

De altfel, în anul 1977 are loc o nouă desființare a specializării de sociolog în învățământul de licență, sub pretextul că nu este nevoie de astfel de absolvenți, însă nu a mai fost interzisă cercetarea sociologică. În lucrarea elaborată de către profesorul Cătălin Zamfir și colaboratorii, „Publicistica Sociologică”, este menționată o literatură sociologică semnificativă, după anul 1970, la care a contribuit și generația noastră.

Acum, câteva cuvinte despre ceea ce profesorul Ilie Bădescu, invitat la întâlnirea noastră, a numit „generația fondatoare în sociologie”. Învățământul sociologic s-a reluat, la Universitatea București, în anul 1966, pe fondul oarecărei îndepărtări a regimului de dogmatismul de început și a angajării în această direcție a omului politic Miron Constantinescu, sociolog, la rândul său, prin înființarea unei secții distincte, care a avut 25 de locuri. În primăvara aceluiași an, în Facultate se făceau pregătiri pentru elaborarea planului de învățământ și selectarea profesorilor etc.

Mărturia unui coleg, student deja în anul I la filozofie în acea perioadă, Șerban Cionoff, publicată în revista „Flacăra lui Adrian Păunescu”, 18–24 iunie 2010, este relevantă pentru atmosferă creată, introducerea noii specializări fiind considerată o onoare pentru facultate. Mulțumesc, domnule coleg, pentru cuvintele de apreciere la adresa promoției noastre și pentru „frățeasca strângere de mână”, pe care o strângem și noi tot frățește!

Planul de învățământ elaborat nu a fost lipsit de contestări ulterioare. În fapt, Miron Constantinescu a format un colectiv care îl avea în frunte pe renumitul sociolog H. H. Stahl și pe Ioan Drăgan (șef de catedră). Unele dintre cadrele didactice cu mai mică sau mai mare experiență au participat la cursuri alături de noi, reprofesionalizându-se. Ne-am format împreună. Expresia „generația fondatoare” are întemeiere istorică, dar este vorba și de contribuțiile științifice avute, de-a lungul timpului, în plan metodologic, teoretic și al cercetărilor sociologice: de la studiul procesului de urbanizare, al comunităților rurale și familiei, la studiul comunicării și opiniei publice, istorie socială, structură socială, relații internaționale și chiar un unicat cum este cel al sociologiei muzicale. Nu sunt de ignorat contribuțiile colegilor care și-au desfășurat activitatea în laboratoarele din mari întreprinderi industriale sau instituții centrale.

Planul de învățământ a fost gândit astfel încât s-a bazat, într-o bună măsură, și pe contribuția altor catedre, în special a celei de filozofie și logică. De altfel, am urmat cursuri de istoria filozofiei (I. Banu, A. Baloc, Gh. Cazan, Gh. Vlăduțeanu) în toți cei patru ani de studenție și trei semestre de logică (Gh. Enescu). După cum am urmat și cursuri de statistică și calculul probabilităților, de economie politică (Gh. Dolgu). Cât privește pregătirea sociologică, menționez cursurile de sociologie generală (Miron Constantinescu), metode de cercetare sociologică (H. H. Stahl), și multe sociologii de ramură. Mergându-se, parcă, pe ideea durkheimistă, s-a adoptat un fel de distanțare de psihologie, de fapt, a fost vorba de ținerea la distanță a lui Traian Herseni de către Miron Constantinescu, care nu a putut trece peste faptul că acesta a simpatizat cu legionarii, lucru pentru care a făcut, de altfel, închisoare.

Despre absolvenții din urmă cu 40 de ani se poate spune că am fost norocoși. Cei mai mulți dintre cei 25 de tineri sociologi am primit repartiții în învățământ/cercetare sau instituții centrale ale statului. Între timp, șapte dintre colegi au decedat, unii chiar la vârste foarte tinere, fie prin accidente de automobil, fie prin alte accidente, iar alții răpuși de suferințe.

Dintre cei 18 colegi în viață, au fost la întâlnire zece. Pentru identificare, voi menționa aici doar numele, fără titluri și funcții: Dorel Abraham, Gheorghe Crasnea, Caius Dorin Cumpănașu, Iancu Filipescu, Maria Ghiță (Voinea), Ioan Mărginean, Doina Pascu, Vasile Secăreș, Lucia Tobă (Costinescu), Florinela Vasiliu.

O parte din cei care nu au participat și-au motivat absența prin boală sau locuirea în străinătate, au fost și colegi care nu au fost interesați și au absentat.

Toți colegii prezenți și-au exprimat credința că au făcut o bună alegere pregătindu-se în domeniul sociologiei și că sociologia este o știință semnificativă

pentru cunoașterea societății omenești și, totodată, cu puternice note aplicative în diverse domenii de activitate. Societatea românească va avea de câștigat prin creșterea actuală a numărului de absolvenți în domeniul sociologiei.

Dintre profesori au participat: profesor Ioan Drăgan, care a strigat catalogul și, totodată, a avut cuvinte de apreciere pentru noi; Academician Alexandru Boboc, domnia sa s-a referit la perioada de pregătire a introducerii secției de sociologie în Facultate, în urmă cu 44 de ani și a menționat faptul că s-a avut în vedere atât pregătirea teoretică, cât și cea aplicativă; profesor Ion Bulborea a deplâns faptul că economia nu mai este bine reprezentată în pregătirea sociologilor și ne-a încântat încă o dată cu verva ce-l caracterizează. Profesor Virgil Constantinescu a evocat rolul practicilor de cercetare în pregătirea sociologilor, profesor Septimiu Chelcea, și, venit mai târziu, profesorul Andrei Stănoiu s-au identificat cu generația noastră de început.

Ca invitați, colegi din alte promoții, în afara profesorului Ilie Bădescu, menționat deja, au mai participat Dan Danciu și Mihai Milca, foarte apropiați de unii dintre noi.

Suntem recunoscători colegului Gheorghe Crasnea pentru insistența de a organiza această întâlnire, efortul depus pentru documentarea și informarea participanților, precum și kolegei Maria Ghiță (Voinea), care a găzduit întâlnirea noastră la Universitatea București, în Sala Senatului, și ulterior, la cantina „6 Martie”.